

Leszczyńskiego Stanisława

Dzielnice: Ursus

Osiedla: Gołębki

Atrybuty: Nazwy pamiątkowe Od polskich postaci historycznych

Rok utworzenia nazwy: 1979

Opis

Są dwie postaci o tym imieniu.

Stanisław Bogusław Leszczyński herbu Wieniawa (1677-1766) - dwukrotny król Polski, książę Lotaryngii i Baru. Pochodził ze Lwowa, był synem wojewody poznańskiego i podskarbiego wielkiego koronnego, wnukiem Stanisława Jana Jabłonowskiego. Jego edukacją zajmowali się domowi nauczyciele, w 1696 roku został starostą odolanowskim a za poparcie Augusta II Mocnego otrzymał funkcję podczaszego wielkiego koronnego. Po raz pierwszy został wybrany władcą 12 VII 1704 roku, w kilka miesięcy po zajęciu Warszawy przez wojska szwedzkie podczas wojny północnej. Wybrała go wroga Wettynowi szlachta polska, poparta przez króla szwedzkiego Karola XII. Przez całe pięć lat jego rządów trwała wojna polsko-szwedzka a król planował nawet rozbiór Polski z zachowaniem dla siebie jedynie Wielkopolski. W tym czasie mieszkał w nieistniejącym już Pałacu Leszczyńskich-Potockich (stał przy dzisiejszym placu Bankowym) a także w Pałacu Namiestnikowskim (zwanym też Prezydenckim). Kiedy jednak 8 VII 1709 roku Rosjanie rozbili armię szwedzką pod Połtawą, przez Szczecin wyjechał do Szwecji i tam dopiero w 1712 roku zawarł ugodę z pełnomocnikiem Augusta II, zwracając mu jego akt abdykacji z 1706 roku, tracąc polską koronę ale zachowując tytuł królewski. Od 1721 roku mieszkał we Francji, gdzie cztery lata później stał się teściem małoletniego wówczas króla Ludwika XV. Po śmierci Augusta II Mocnego w 1733 roku - wspierany przez stronnictwo francuskie - udał się do Warszawy, gdzie 12 IX wybrany został królem Polski. Niespełna miesiąc później - 5 X - w ówczesnej wsi Kamion pod Warszawą jego przeciwnicy wybrali władcą Augusta III Sasa. Decyzję tę poparła Rosja, Austria i Saksonia, co stało się powodem wojny o tron polski. Abdykował 26 I 1736 roku i ponownie wyjechał do Francji, gdzie dwa lata później został dożywotnim księciem Lotaryngii i Baru. Zmarł na skutek poparzeń, których doznał we własnym zamku Lunéville. Spoczął w kościele Notre-Dame de Bon Secours w Nancy, który został jednak zniszczony w trakcie rewolucji francuskiej. Ocalałe szczątki pochowano wówczas w katedrze na Wawelu a serce króla znajduje się w kościele św. Jakuba w Lunéville.

Stanisław Andrzej Wiktor Leszczyński (1856-1914) - warszawski prawnik, bibliotekarz, działacz społeczny, zwany przez współpracowników "żywym kodeksem etyki adwokackiej". W rodzinnym mieście ukończył Wydział Prawa miejscowego uniwersytetu i przez ponad trzydzieści lat prowadził tu

własną praktykę adwokacką, żywo włączając się w tworzący się właśnie ruch czytelniczy. Od 1895 roku prawie do śmierci pełnił obowiązki prezesa Wydziału Czytelni Bezpłatnych Warszawskiego Towarzystwa Dobroczynności a także prezesa Towarzystwa Biblioteki Publicznej. Jego największym osiągnięciem było zorganizowanie - przy wydatnej pomocy Ludwika Krzywickiego i Stefanii Sempołowskiej - taniej Czytelni dla Młodzieży i Dorosłych z siedzibą przy ul. Żurawiej 45. Był inicjatorem powołania Towarzystwa Kursów Naukowych. Wszystkie swoje oszczędności i bogaty zbiór książek zapisał w darze Bibliotece Publicznej. Zgodnie z wolą warszawiaków otwartą 8 V 1918 roku przy ul. Srebrnej 2 Czytelnię Publiczną nazwano jego imieniem.

Spoczywa:

Cmentarz Powązkowski, kwatera 28 na wprost, rząd V, miejsce 4/6.

1933.12.14 - 1955.12.31 był patronem ulicy na Marymoncie, odpowiadającej odcinkowi dzisiejszej ul. A. Mickiewicza między Potocką a S. Twardowskiego.

Ciekawostki

Stan obecny:

Data nadania nazwy: 1979.01.01. Wcześniej składała się z dwóch ulic, nazywających się Mazowiecka oraz Poznańska.
